

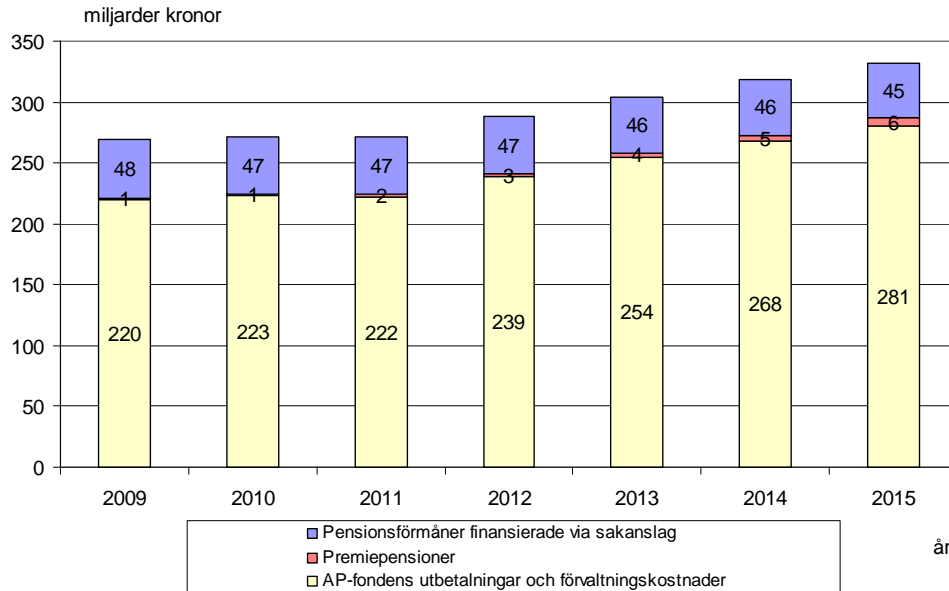
**Anslagsbelastning och prognos för anslag inom
Pensionsmyndighetens ansvarsområde
budgetåren 2011–2015**

Innehåll

Sammanfattning och inledning	3
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	8
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	
1:1 Garantipension till ålderspension	13
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	15
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	17
1:4 Äldreförsörjningsstöd.....	19
2:1 Pensionsmyndigheten	22
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	28
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	30
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	32
Bilaga 1	Sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen
Bilaga 2	Utgifter inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde
Bilaga 3	Månadsfördelade prognoser för 2011

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har i uppdrag att redovisa utgiftsprognoser för förmåner inom dess ansvarsområde. I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2009-2015.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 269 miljarder kronor år 2009 till 332 miljarder kronor år 2015. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från 1,8 miljoner år 2009 till 2,1 miljoner år 2015.

Antalet 61-åringar som tog tidigt uttag minskade något från 2009 till 2010 och beräknas fortsätta minska 2011. Antalet som väntar med att ta ut ålderspensionen till efter 65 år fortsätter att öka. Det är dock än så länge färre personer som väljer sent än tidigt uttag av ålderspension även om skillnaden har minskat.

SCB har beräknat prisbasbeloppet för 2012 till 44 000 kronor. Detta påverkar t.ex. garantipension, tilläggspension före 65 år och äldreförsörjningsstöd. Pensionsmyndigheten har beräknat inkomstindex för 2012 till 149,32, inkomstbasbeloppet till 54 600 kronor och balansindex till 140,45. Inkomstindex påverkar t.ex. änkepension och barnpension. Inkomstbasbeloppet påverkar bland annat anslaget Pensionsrätt för barnår. Balansindex påverkar inkomstpension och tilläggspension för personer 65 år och äldre. Balansindex påverkar indirekt även garantipension och bostadstillägg. Ett högre balansindex medför lägre utgifter för dessa förmåner.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggspensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2011	2012	2013	2014	2015
Maj-prognos	-4,3	+3,7	+3,1	+1,9	+1,9
Juli-prognos	-4,3	+3,5	+3,2	+2,2	+2,0

2011-07-28

Sänkningen av prognosen för följsamhetsindexeringen för 2012 beror huvudsakligen på lägre inflationstakt som också påverkar balansindex. Höjningen av prognosen för följsamhetsindexeringen för 2013 – 2015 beror främst på högre inkomstindex (bättre inkomstutveckling). Prognosen för balanstalet har emellertid sänkts för 2013 och 2015 vilket reducerar höjningen av följsamhetsindexeringen.

Andelen 65–66-åringar med bostadstillägg eller garantipension har minskat under senare år. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg eller garantipension. Långsiktigt minskar därför antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg eller garantipension. Sänkningen av inkomstpension 2010 och 2011 medför dock kortsiktigt att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökar något.

För tre anslag, *Bostadstillägg till pensionärer*, *Äldreförsörjningsstöd* samt *Barnpension och efterlevandestöd* beräknas att anslagskrediten överskrids för 2011. Detta framgår av bilaga 1. I budgetunderlaget föreslog Pensionsmyndigheten att tilläggsanslag skulle beviljas för år 2011 för dessa tre anslag.

De viktigaste prognosförändringarna

Utgiftsprognosen för *ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten* har sänkts något. Prognosen för medelbeloppet för inkomstpension har sänkts något fränsett de förändringar som beror på ändrade prognoser för balansindex. Även prognosen för medelbeloppet för premiepension har sänkts.

Utgiftsprognosen för *garantipensioner* har sänkts. Det beror främst på att prognosen för prisbasbeloppet har sänkts 2012 – 2014 och att prognosen för balansindex har höjts 2014 och 2015.

Förvaltningskostnader

Prognosen för de förvaltningskostnader som belastar anslaget för 2011 är oförändrad jämfört med föregående prognostillfälle.

Behovet av förvaltningsanslag i löpande priser bedöms ligga på en relativt fast nivå under prognosperioden. I 2011 års prisläge minskar dock kostnaderna till följd av att stora delar av de IT-system som Pensionsmyndigheten har hos Försäkringskassan slutavskrivs under perioden och att kostnader för nya investeringar inte ökar i motsvarande omfattning. Dessutom visar beräkningar att viss effekthemtagning från de utvecklingsprojekt som bedrivs kommer att kunna göras under perioden.

Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnad för 2011 beräknas till ca 1 344 Mkr och ökar till följd av kostnadsuppräknningar till 1 394 Mkr 2015. I fast penningvärde har den dock en neråtgående trend de kommande åren vilket gäller för samtliga finansieringskällor.

Diagrammet som följer visar förvaltningskostnadernas utveckling i löpande priser under prognosperioden.

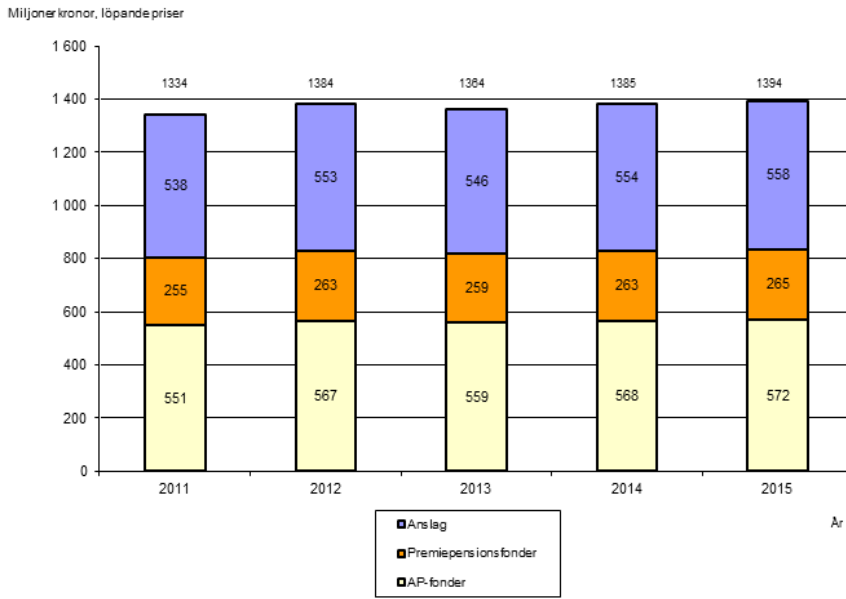
2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

2011-07-28

Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2011 ska Pensionsmyndigheten senast den 1 augusti 2011 redovisa utgiftsprognoser för 2011 – 2015. Utgiftsprognoserna ska redovisas i Hermes. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2011 ska följande redovisas:

- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad
- prognoser för 2011 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten, redovisat totalt samt fördelat per månad
- beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2012 – 2015
- prognoser för balanstalet för 2012 – 2015
- prognoser för inkomstindex för 2012 - 2015
- förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller,
- prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 21 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten och hur skulden belastar anslag respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet samt
- användningen av den särskilda krediten enligt 23 § lagen om statsbudgeten.

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2011 – 2015 för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. I respektive avsnitt redovisas även en jämförelse med närmast föregående prognos.

En sammanfattande tabell för 2011 över anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statsbudgeten redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal förmånstagare, antal utbetalningar och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för år 2011 redovisas i bilaga 3.

Prognoserna för inkomstindex och balanstal redovisas i ett eget avsnitt.

Redovisningen av ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit samt användningen av den särskilda krediten redovisas i avsnitt 11.2:1 Pensionsmyndigheten.

2011-07-28

Prognosunderlag

Pensionsmyndigheten strävar efter att använda det mest aktuella dataunderlaget med godtagbar kvalitet som finns tillgängligt. Eftersom en viss eftersläpning finns i statistiken innebär det för denna rapport att material för juni i största möjliga utsträckning har använts. Det ekonomiska månadsutfallet till och med minst juni 2011 har beaktats för samtliga anslag.

Vid prognoserna tas hänsyn till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Däremot tas oftast inte hänsyn till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom detaljerat underlag för beräkningar inte finns.

Till beräkningarna har SCB:s befolkningsprognos från 15 april 2011 använts.

Från Konjunkturinstitutet har hämtats in uppgifter med prognoser för löneutveckling och prisbasbelopp med mera. Dessa antaganden har legat till grund för eller fungerat som antaganden vid prognosberäkningarna. Den antagandebild som använts redovisas i bilaga 2.

Retroaktiv justering

Försäkringskassan har aviserat att en förändring kommer att ske för bokföring av fordringar. En retroaktiv justering kommer också att göras som medför en utgiftsökning under hösten 2011. Utgiftsökningen är dock mycket begränsad, i de flesta fall ökar utgifterna under 2011 med mindre än en promille på grund av detta.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Hans Karlsson
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd till barn	Hans Karlsson
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Nils Holmgren
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	Hans Karlsson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

2011-07-28

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2011 avseende Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för 2012 – 2015.

Inkomstindex för ett år baseras på de senaste tre årens genomsnittliga reallöneförändringar samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Inkomstindex år 2010 var 139,74 och år 2011 är inkomstindex 142,34, en ökning med 1,9 procent. Inkomstindex för år 2012 har Pensionsmyndigheten beräknat till 149,32, en ökning med 4,9 procent. Inkomstindex beslutas slutligen av regeringen.

Pensionsmyndighetens prognoser baseras i stor utsträckning på antaganden från Konjunkturinstitutet. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan. Pensionsmyndigheten har denna gång gjort en egen prognos som skiljer sig från Konjunkturinstitutets. Den antagandebild som använts i prognoserna finns i bilaga 2.

År 2009 är det senaste året med utfall för pensionsgrundande inkomster. Den genomsnittliga inkomsten för 2009 blev högre jämfört med tidigare prognoser. Antalet personer med pensionsgrundande inkomst sjönk mer jämfört med tidigare prognos. Den tidigare prognosen för förändring av antalet var -30 000 men utfallet blev -89 000. Det var främst i åldrarna 16-24 år som antalet med inkomst sjönk kraftigt år 2009. Många i den gruppen har relativt låga inkomster. Snittinkomsten blev därför högre jämfört med tidigare prognos. Det medför att det blir en relativt hög korrigeringsfaktor som höjer inkomstindex för 2012.

Prognos PGI

	Utfall			Prognos				
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Summa PGI (miljarder kronor)	1249	1302	1305	1339	1405	1464	1522	1588
Procentuell utveckling	4,9	4,3	0,3	2,6	5,0	4,2	3,9	4,3
Antal med PGI (tusental)	5075	5081	4992	5047	5090	5127	5157	5177
Förändring (tusental)	+36	+6	-89	+55	+43	+37	+30	+20
Snittinkomst (tusental kronor)	246	256	261	265	276	286	295	307
Procentuell utveckling	4,1	4,1	2,1	1,5	4,4	3,4	3,3	3,9

2011-07-28

Prognos inkomstindex och dess delar

	Fastställda inkomstindex					Beräknat 2012	Prognos		
	2007	2008	2009	2010	2011		2013	2014	2015
Real inkomst- utveckling, tre års snitt	1,8	2,1	1,6	1,3	1,0	1,5	1,0	1,0	0,8
Prisförändring, juni t-1 – juni t-2	1,5	1,9	4,3	-0,8	0,9	2,7	2,1	3,0	3,0
Korrigerig av tidigare prognoser	-0,1	0,4	0,2	-0,2	-0,0	0,5			
Förändring av inkomstindex	3,2	4,5	6,2	0,3	1,9	4,9	3,2	4,0	3,9
Inkomstindex, ny prognos	125,57	131,18	139,26	139,74	142,34	149,32	154,05	160,21	166,40
Inkomstindex, föregående prognos						149,60	153,79	159,76	165,20

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fonderna (treårigt medelvärde) samt pensionssskuld. En prognos för socialavgifter ingår vid prognosen över avgiftstillgången medan en prognos för pensionsutbetalningar är ett underlag till prognosen för pensionssskulden. Prognosen över AP-fonden baseras på såväl prognosen för socialavgifter som prognosen för pensionsutbetalningar.

Prognoserna för balanstal och balansindex påverkar många förmåner och görs därför tidigt under en prognosomgång. Nya underlag under arbetets gång kan medföra att prognoserna för inkomstpension och tilläggspension samt socialavgifter justeras jämfört med de prognoser som låg till grund för balanstalsberäkningen. Prognosen för balanstalet är således inte baserad på de slutgiltiga prognoserna för ålderspension, socialavgifter och AP-fonden.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Antagandet bör dock inte betraktas som en prognos eftersom det är behäftat med mycket stor osäkerhet, utan ska ses som ett beräkningsantagande. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar prognosen.

Tabellen nedan redovisar de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2011 – 2013, balanstalet 2011, det preliminära balanstalet för 2012 och en prognos för balanstalet för 2013 – 2015. Något antagande om kursutvecklingen 2014 och 2015 behöver inte göras eftersom balanstalet för år 2015 baseras på utfallet för år 2013. I tabellen redovisas också balansindex för 2011, preliminärt balansindex för 2012 och en prognos för balansindex 2013 – 2015.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

Det alternativ som benämns huvudalternativ har legat till grund för beräkningen av balansindex och därmed också utgiftsprognoserna för inkomstgrundad ålderspension, garantipension, änkepension och BTP.

	2011	2012	2013	2014	2015
Aktiekursernas utveckling, %					
Huvudalternativ	+5,0	+5,0	+5,0		
Optimistiskt alternativ	+15,0	+15,0	+15,0		
Pessimistiskt alternativ	-5,0	-5,0	-5,0		
Balanstalet, utfall och prognos					
Huvudalternativ	0,9549	1,0024	1,0164	0,9981	0,9978
Optimistiskt alternativ	0,9549	1,0024	1,0187	1,0034	1,0056
Pessimistiskt alternativ	0,9549	1,0024	1,0140	0,9928	0,9904
Balansindex, huvudalternativ	133,56	140,45	147,27	152,86	158,42

Balanstalet för år 2012 baseras på utfallet år 2010 och är beräknat till 1,0024. Det är dock inte formellt fastställt ännu. År 2013 beräknas balanstalet bli 1,0164 i huvudalternativet. År 2014 och 2015 beräknas balanstalet bli något lägre än 1,0.

År 2013 blir skillnaden mellan de tre alternativen inte så stor eftersom ett treårigt medelvärde för AP-fonden ingår i beräkningen. Alternativen skiljer sig åt för bara ett av dessa tre år. Skillnaden mellan alternativen blir större för åren därefter.

Att balanstalet beräknas bli högre än 1,0 år 2013 innebär att pensionerna dessa år blir uppräknade med mer än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen, dvs. förändringen av inkomstindex med avdrag för 1,6 procentenheter. År 2014 och 2015 är balanstalet åter lägre än 1,0 i två av alternativen vilket skulle innebära att pensionerna dessa år räknas upp med mindre än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen.

Jämfört med den prognos som lämnades till regeringen den 5 maj 2011 har avgiftstillgången sänkts något 2013. Det beror främst på att antagandet om hur lönesumman förändras har sänkts för 2011. Däremot har detta antagande höjts för 2012 vilket innebär att avgiftstillgången inte har ändrats så mycket för 2014 och 2015. Prognosen för AP-fondernas fondkapital har sänkts eftersom avkastningen år 2011 antas bli lägre jämfört med föregående prognos. Prognosen för pensionsskulden har sänkts något 2013 och 2014 men höjts något 2015, vilket främst beror ändrade prognoser för inkomstindex (som också påverkar balansindex). Sammantaget beräknas balanstalet bli något lägre 2013, högre 2014 men lägre igen 2015 jämfört med föregående prognos.

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

		Avgifts- tillgång	AP- fonderna¹	Summa tillgångar	Pensionsskuld	Balanstal
2012	<i>Utfall</i>	6 574 615	809 679	7 384 294	7 366 710	1,0024
2013	<i>Ny prognos</i>	6 820 205	885 928	7 706 133	7 581 771	1,0164
	<i>Föregående prognos</i>	6 846 798	889 744	7 736 542	7 593 001	1,0189
2014	<i>Ny prognos</i>	7 034 006	934 072	7 968 078	7 983 459	0,9981
	<i>Föregående prognos</i>	7 027 028	942 222	7 969 250	7 994 876	0,9968
2015	<i>Ny prognos</i>	7 355 620	968 691	8 324 311	8 342 819	0,9978
	<i>Föregående prognos</i>	7 363 826	982 004	8 345 830	8 339 041	1,0008

¹medelvärde för tre år

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhets-indexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

Den relativt låga ökningen av inkomstindex samt balanseringen har medfört att tilläggspensionerna över 65 år och inkomstpensionerna har indexerats ned med 3,0 procent år 2010 och 4,3 procent i år. År 2012 beräknas dessa pensioner bli uppräknade med 3,5 procent, år 2013 med 3,2 procent och år 2014 och 2015 med omkring två procent per år. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan "real" förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas minska "real" åren 2011, 2014 och 2015 men öka 2012 och 2013.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen 2011 – 2015. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggspension över 65 år.

	2011	2012	2013	2014	2015
Förändring av inkomstindex, %	+1,9	+4,9	+3,2	+4,0	+3,9
Balanseringseffekt	-4,5	+0,2	+1,6	-0,2	-0,2
Förändring av balansindex, %	-2,7	+5,2	+4,9	+3,8	+3,6
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	-4,3	+3,5	+3,2	+2,2	+2,0
"Real" förändring av inkomstpensionerna, %	-5,2	+0,7	+1,1	-0,9	-1,0

De negativa balanseringarna i inkomst-/tilläggspensionssystemet 2010 – 2011 har medfört att den ackumulerade indexeringen understiger den som inkomstindex anger. Enligt beräkningarna kommer inte indexeringen att återställas under prognosperioden fram till 2015. Balanseringsreglerna beräknas dock bidra med ett positivt tillskott till indexeringen åren 2012 – 2013 vilket påverkar t.ex. inkomstpension, tilläggspension och garantipension. Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 höjer garantipensionen för dem som har både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya "garantipensionärer" som

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

nu hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen har därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även BTP. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2011 – 2015. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldreförsörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggspension före 65 års ålder. Inkomstindex ökar också under denna period. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

Det kan i sammanhanget nämnas att Pensionsmyndigheten har fått ett *regeringsuppdrag* att utvärdera vissa beräkningsregler i ålderspensionssystemet. Utvärderingen ska avse inkomstindex, de beräkningsfaktorer som ingår i balanstalet samt delningstalet. Uppdraget ska redovisas senast 28 februari 2012.

2011-07-28

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015
18 460 500	18 063 200	17 396 900	17 167 700	17 163 400

Analys

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2011–2015 eftersom stora födelseårgångar då fyller 65 år. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. De nya ålderspensionärerna har också högre genomsnittlig inkomstgrundad pension än vad befintliga pensionärer har. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Detta medför att antalet garantipensioner som tillkommer under ett år är färre än antalet som upphör genom dödsfall. Antalet garantipensioner minskar därmed på lång sikt.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2012-2015. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

Ungefär 812 000 ålderspensionärer beräknas ha garantipension vid mitten av år 2011. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska från 2012 och under resten av prognosperioden. Vid mitten av år 2012 beräknas antalet garantipensioner vara 807 000 och år 2015 beräknas antalet vara 794 000.

De som har garantipension kan delas in i två grupper, de som är födda 1937 eller tidigare samt de som är födda 1938 eller senare. Denna uppdelning görs eftersom det är delvis olika regler som gäller för dessa båda grupper.

Medelbeloppet för de två grupperna (födda 1937 eller tidigare samt födda 1938 eller senare) beräknas att öka något under prognosperioden. Genomsnittligt garantipensionsbelopp för hela beståndet sjunker dock ganska kraftigt. Det beror på att nya pensionärer har lägre garantipension än vad de som avlider har. Den yngre åldersgruppen med lägre medelbelopp ökar i antal medan den äldre åldersgruppen med högre medelbelopp minskar i antal.

2011-07-28

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2011.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	18 427 500	18 175 200	17 554 900	17 369 800	17 217 400
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden		-112 000	-158 000	-202 100	-54 000
Volym- och strukturförändringar	+33 000	0	0	0	0
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	18 460 500	18 063 200	17 396 900	17 167 700	17 163 400
Differens i 1000-tal kronor	+33 000	-112 000	-158 000	-202 100	-54 000
Differens i procent	+0,2	-0,6	-0,9	-1,2	-0,3

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre balansindex desto högre garantipensioner).

För åren 2012-2013 är prognosen för balansindex sänkt jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. För åren 2014-2015 är däremot prognosen för balansindex höjd. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för åren 2012-2013 och en sänkande effekt för åren 2014-2015.

Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2012-2014 jämfört med föregående anslagsuppföljning. För 2015 är prognosen för prisbasbeloppet däremot höjd. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2012-2014 och en höjande effekt för år 2015.

Volym- och strukturförändringar

Medelantalet förmånstagare och de retroaktiva utbetalningarna beräknas bli högre för 2011 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Utgiftsprognosen har av den anledningen höjts.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015
14 448 100	14 279 600	13 911 900	13 630 200	13 323 300

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för drygt 90 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. År 2010 minskade antalet med ungefär 10 000. Även för kommande år beräknas antalet änkepensioner minska med ungefär 10 000 per år. Antalet änkepensioner var 334 000 i genomsnitt under år 2010 och beräknas till 283 000 år 2015.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska från 16 500 år 2010 till 7 000 år 2015.

Antalet allmänna omställningspensioner har tidigare ökat på grund av övergångsregler för samordning med änkepension. Från och med 2010 beräknas antalet minska långsiktigt. I december 2010 var antalet 4 100. Antalet omställningspensioner beräknas minska till drygt 3 400 år 2015. Antalet garantipensioner till omställningspension beräknas minska i något raskare takt.

Antalet förlängda omställningspensioner var drygt 2 700 i genomsnitt år 2010. Det beräknas att antalet kommer att vara ungefär 2 700 under hela prognosperioden. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension beräknas däremot minska med några procent per år.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2011.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	14 477 400	14 381 300	14 011 600	13 739 600	13 396 400
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomisk antaganden	–	–29 300	+12 700	+28 500	+80 900
Volym- och strukturförändringar	–29 300	–72 400	–112 400	–137 900	–154 000
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	14 448 100	14 279 600	13 911 900	13 630 200	13 323 300
Differens i 1000-tal kronor	–29 300	–101 700	–99 700	–109 400	–73 100
Differens i procent	–0,2	–0,7	–0,7	–0,8	–0,5

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt också av inkomstindex (ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst inverkan på utgiftsprognosen. Prognosen för inkomstindex har sänkts för år 2012 men höjts för åren 2013 – 2015 jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2012 – 2014 men höjts något för år 2015.

Utgifterna påverkas också av balansindex. För änkor födda under något av åren 1930 – 1944 finns en garantinivå för änkepension som baseras på ankans ålderspension och den avlidne makens teoretiska ålderspension. Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balansindex sänkts för 2012 och 2013 men höjts för 2014 och 2015.

Volym- och strukturförändringar

Medelbeloppet för änkepension minskar för närvarande i raskare takt än enligt tidigare beräkningar. Prognosen för detta medelbelopp har sänkts även för kommande år, bortsett från indexeringseffekter. Även medelbeloppet för garantipension till änkepension samt för allmän omställningspension har sänkts.

2011-07-28

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015
7 474 500	7 208 100	6 890 900	6 662 000	6 446 300

Analys

Långsiktigt minskar antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg (BTP). Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension. Andelen 65–66-åringar med BTP har också minskat under senare år. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Med reallönetillväxt krävs färre år med förvärvsarbete för att komma över gränsen där bostadstillägg är bortreducerat av inkomstgrundad pension. Under de senaste femton åren har reallönetillväxten i snitt per år varit drygt två procent. För yngre ålderspensionärer stiger också den genomsnittliga tjänstepensionen relativt kraftigt över tid (knappt 9 procents ökning per år mellan 2006-2009 i åldern 65-69 år enligt SCB:s inkomststatistik). Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg. En annan tänkbar förklaring är att den genomsnittliga förmögenheten bland pensionärer har vuxit.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Utgifterna för BTP år 2011 beräknas öka på grund av sänkningen av inkomstpensionen.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar för år 2011 med 2,4 procent och för 2012 med 3,3 procent.

Utgifterna för BTP blev låga under perioden april-juni 2011 men under andra halvåret antas utgiftsnivån bli högre. Antalet ännu ej avslutade ärenden för BTP har ökat under första halvåret men de antas minska under andra halvåret.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2011.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	7 474 500	7 178 300	6 869 700	6 657 600	6 446 200
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	-8 700	+18 100	+9 500	-7 000	-10 900
Volym- och strukturförändringar	+8 700	+11 700	+11 700	+11 400	+11 000
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	7 474 500	7 208 100	6 890 900	6 662 000	6 446 300
Differens i 1000-tal kronor	0	+29 800	+21 200	+4 400	+100
Differens i procent	0,0	+0,4	+0,3	+0,1	+0,0

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbeloppet och boendekostnadsutvecklingen.

Prognosen för balansindex har sänkts för åren 2012–2013 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för den inkomst som tas upp vid beräkningen av BTP har av det skälet sänkts. Detta har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för bostadstillägg. För åren 2014-2015 har prognosen för balansindex höjts jämfört med föregående anslagsuppföljning och det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för 2011 men höjd för 2012 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för 2011 och en höjande effekt för år 2012.

Volym- och strukturförändringar

De retroaktiva utgifterna och medelbeloppet beräknas bli högre jämfört med vad som antogs i prognosen i föregående anslagsuppföljning. Utgiftsprognosen för 2011–2015 har därför höjts jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning.

2011-07-28

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015
529 100	555 900	586 900	623 000	662 400

Analys

Förmånen är avsedd för personer 65 år och över som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner.

Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) år 2011 beräknas till 13 400.

Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna kommer att påverka antalsutvecklingen för ÄFS under många år.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) ökade tidigare, men under de tre senaste åren har den minskat. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Antalet förmånstagare påverkas även av skatteförändringar eftersom ÄFS beräknas utifrån nettopensionen. År 2011 sänktes skatten för pensionärer och det medför färre förmånstagare för ÄFS.

Till år 2015 beräknas antalet förmånstagare öka till 16 900 personer.

Utgifterna för ÄFS blev låga under perioden april-juni 2011 men under andra halvåret antas utgiftsnivån bli högre. Antalet ännu ej avslutade ärenden för ÄFS och BTP har ökat under första halvåret men de antas minska under andra halvåret.

2011-07-28

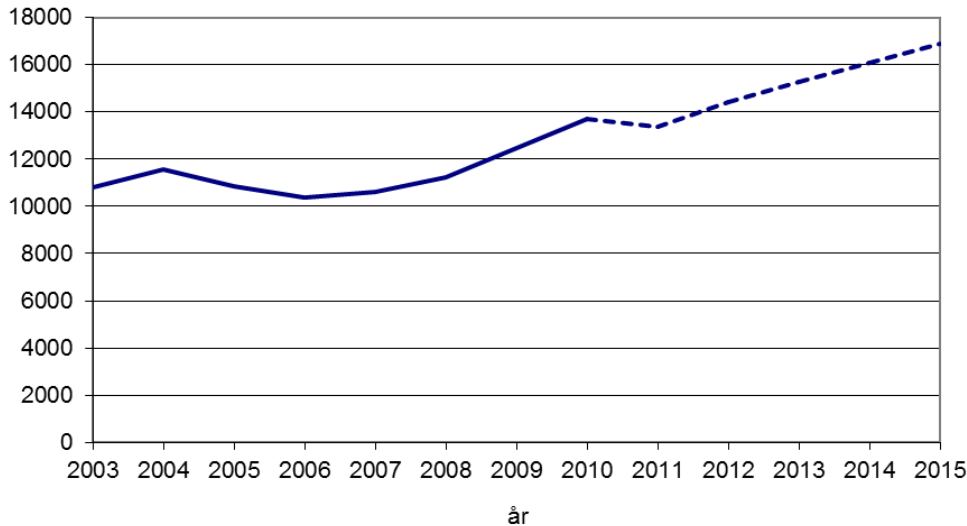
Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

Antal personer med äldreförsörjningsstöd, utfall och prognos

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2011.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	529 100	556 600	589 300	625 300	663 400
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	-400	-300	-300	-300	+900
Volym- och strukturförändringar	+400	-400	-2 100	-2 000	-1 900
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	529 100	555 900	586 900	623 000	662 400
Differens i 1000-tal kronor	0	-700	-2 400	-2 300	-1 000
Differens i procent	0,0	-0,1	-0,4	-0,4	-0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2012-2014 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för 2012-2014. För år 2015 har prognosen för prisbasbeloppet höjts och det har en höjande effekt på utgiftsprognosen

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för 2011 men höjd för 2012 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt för 2011 och en höjande effekt för 2012 på utgiftsprognosen.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare beräknas bli något lägre. De retroaktiva utbetalningarna för 2011 beräknas istället bli något högre.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2:1.1 - Prognos anslag. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
	537 598	553 432	545 744	553 856	557 789

Analys

Prognosen för de förvaltningskostnader som belastar anslaget för 2011 är oförändrad jämfört med föregående prognostillfälle.

Behovet av förvaltningsanslag i löpande priser bedöms ligga på en relativt fast nivå under prognosperioden. I 2011 års prisläge minskar dock kostnaderna till följd av att stora delar av de IT-system som Pensionsmyndigheten har hos Försäkringskassan slutavskrivs under perioden och att kostnader för nya investeringar inte ökar i motsvarande omfattning. Dessutom görs bedömningen att viss effekthemtagning från de utvecklingsprojekt som bedrivs kommer att kunna göras under perioden.

Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnad för 2011 beräknas till ca 1 344 Mkr och ökar till följd av kostnadsuppräknningar till 1 394 Mkr 2015. I fast penningvärde har den dock en nedåtgående trend de kommande åren vilket gäller för alla tre finansieringskällorna.

En utförligare analys återfinns efter tabell 2:1.7 som visar de totala förvaltningskostnaderna fördelade på finansieringskällor i 2011-års priser, där jämförelser av kostnadsutvecklingen för förvaltningen mellan åren blir lättare att följa.

Anslagsöversikt

Av tabell 2:1.2 nedan framgår att prognostiserade kostnader ryms inom ramen för tillgängliga anslagsmedel för år 2011. Överskottet 2011 beräknas uppgå till ca 46 miljoner kronor.

Tabell 2:1.2 - Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	Ingående överföringsbelopp	Anslag 2011	Tilldelade medel	Prognos för hela året	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
2011	17 850	566 038	583 888	537 598	28 440	46 290	16 981	600 869	0

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

Anslagssparande

Om man jämför vår anslagsprognos i tabell 2:1.1 med beräknade uppgifter för motsvarande år i Budgetpropositionen för 2011 avseende anslaget 2.1

Pensionsmyndigheten, så framgår att myndigheten är underfinansierad.

Underfinansieringen uppgår till cirka 40 miljoner kronor 2012 och cirka 50 miljoner kronor de följande åren, se tabell 2:1.3.

Tabell 2:1.3 - Anslagsfinansiering. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2010	2011	2012	2013	2014
Förvaltningsanslag (beslutat/BP)	595 000	566 038	497 000	493 000	503500
Överföring av anslagssparande 3 %	0	17 850	16 981	0	0
S:a tillgängliga anslagsmedel	595 000	583 888	513 981	493 000	503500
Utfall/prognos	544 753	537 598	554 241	546 462	554881
Över/underskott	50 247	46 290	-40 260	-53 462	-51381

Vårt förslag till hantering av finansieringsfrågan beskrevs utförligt i budgetunderlaget och förutsatte bland annat möjligheten att överföra hela anslagssparandet från såväl 2010 som 2011 till nästkommande år samt återställande av en neddragning av förvaltningsanslaget med 30 miljoner kronor. Utrymme för extra anslagssparande utöver 3 procent av anslaget har vi försökt skapa genom återhållsam verksamhetsplanering och stram budgetering.

Eftersom inget regeringsbeslut fattats avseende överföring av anslagssparande utöver 3 procent av anslaget från 2010 har vi före den sista juni återbetalat ett belopp på drygt 32,5 miljoner kronor inklusive ränta i enlighet med ESV:s föreskrifter till 11 § avgiftsförordningen.

Av tabell 2:1.2 framgår att avvikelserna från tilldelade anslagsmedel pekar mot ett överskott för 2011 på ca 46 miljoner kronor. I tabell 2:1.4 som följer försöker vi i ett särskilt scenario beskriva finansieringssituationen inför 2012. I scenariot utgår vi från följande tänkta förutsättningar:

- Ingen överföring av anslagssparande utöver 3 procent av anslaget från 2010 till 2011
- Anslagsneddragningen på 30 miljoner kronor 2012 som aviserats i budgetpropositionen för 2011 återställs.

I ett sådant scenario och med nu gällande kostnadsprognos beräknas underskottet 2012 till cirka 9,5 miljoner, se tredje kolumnen i tabellen nedan. Då har anslagssparande uppgående till 3 procent av anslaget från 2011 överförts. I den sista kolumnen gör vi motsvarande beräkning men med den skillnaden att ett anslagssparande uppgående till 5 procent av anslaget förs över från 2011 till 2012. Beräkningen visar att vi med en förhöjd överföring av anslagssparandet klarar finansieringen 2012.

Pensionsmyndigheten avser att i en särskild skrivelse till regeringen under hösten begära att få överföra en större andel av anslagssparandet än 3 procent (ca 5 procent enligt nuvarande beräkningar) av anslaget från 2011 till 2012.

2011-07-28

Dok.bet.
Version
Dnr/ref. VER 2010-434**Tabell 2:1.4 - Scenario utökad överföring av anslagssparande till 2012.** Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2010	2011	2012 – 3 %	2012 – 5 %
Förvaltningsanslag	595 000	566 038	527 000	527 000
Överföring av anslagssparande	0	17 850	16 981	28 302
S:a tillgängliga anslagsmedel	595 000	583 888	543 981	555 302
Utfall/prognos	544 753	537 598	553 432	553 432
Över/underskott	50 247	46 290	-9 451	1 870

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med den prognos som lämnades i maj.

Tabell 2:1.5 - Prognosjämförelse. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	537 598	552 731	545 741	552 105	555 321
Överföring till/från andra anslagsposter					
Ändrade makroekonomiska antaganden					
Volym- och strukturförändringar					
Ny regel					
Övrigt	0	701	3	1 751	2 468
Ny prognos	537 598	553 432	545 744	553 856	557 789
Differens i 1000-tal kronor	0	701	3	1 751	2 468
Differens i procent	0,0	0,1	0,0	0,3	0,4

Övrigt

Förändringarna av prognostiserat anslagsbelopp jämfört med föregående tillfälle följer av Konjunkturinstitutets förändrade prognos avseende konsumentprisindex. I övrigt är beräkningarna oförändrade.

De totala förvaltningskostnaderna

I tabellerna som följer redogörs för Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnad samt fördelningen mellan de olika finansieringskällorna först i löpande priser (tabell 2:1.6), därefter i 2011-års priser (tabell 2:1.7).

Tabell 2:1.6 - Totala förvaltningskostnader 1. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Total förvaltningskostnad	1 343 996	1 383 581	1 364 361	1 384 640	1 394 473
Varav Anslagsmedel	537 598	553 432	545 744	553 856	557 789
AP-fonderna	551 038	567 268	559 388	567 702	571 734
Premiepensionsfonderna	255 359	262 880	259 229	263 082	264 950

2011-07-28

Analys (Totala kostnader – löpande priser)

Vid framräkningen av kostnadsökningen för åren 2012-2015 tas hänsyn bland annat till de makroekonomiska förutsättningar från Konjunkturinstitutet som framgår av bilaga 2. För förvaltningskostnaderna har Konjunkturinstitutets beräknade KPI beaktats samtidigt som vi gör en egen bedömning av löneutvecklingen på Pensionsmyndigheten. Eftersom Pensionsmyndighetens totala kostnader utgörs till ca 35 procent av personalkostnader har bedömda löneökningar använts motsvarande denna andel och resterande andel av framräkningen har utgjorts av KPI från Konjunkturinstitutets beräkningar.

Tabell 2:1.7 - Totala förvaltningskostnader 2. Beloppen i 2011-års priser, 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Total förvaltningskostnad	1 343 996	1 348 388	1 290 929	1 271 958	1 248 408
Varav Anslagsmedel	537 598	539 355	516 371	508 783	499 363
AP-fonderna	551 038	552 839	529 281	521 503	511 847
Premiepensionsfonderna	255 359	256 194	245 276	241 672	237 197

Analys (Totala kostnader – 2011-års priser)

2012 fortsätter avskrivningarna på IT-stöden hos Försäkringskassan att minska samtidigt som det tillkommer kostnader för avskrivningar och drift av egenutvecklade IT-stöd i något större omfattning. Dessutom är en försiktig¹ bedömning av effektiviseringsvinster från utvecklingsprojekten medräknad. Det ger sammantaget en mindre kostnadsökning.

Till 2013 överstiger minskningen av avskrivningarna hos Försäkringskassan väl de tillkommande kostnaderna för avskrivningar och drift av egenutvecklade IT-stöd. Dessutom beräknas myndighetens lokaler på Regeringsgatan vara helt avvecklade.

Åren 2014-2015 är det ytterligare minskade avskrivningskostnader som gör att prognosen för de totala förvaltningskostnaderna blir lägre jämfört med 2013. Eftersom de kommande avskrivningarna av egenutvecklade IT-stöd till stor del är kopplade till det framtida utvecklingsarbetet, som i alla delar ännu inte är detaljplanerat, råder av naturliga skäl osäkerhet kring de kommande avskrivningskostnaderna.

Det finns i dagsläget ingen nyinvestering inplanerad för att ersätta de IT-stöd hos Försäkringskassan som kommer att slutavskrivas under perioden och som då är 10 år gamla. En reinvestering i sådana ersättningssystem skulle givetvis påverka avskrivningskostnaderna framåt i tiden.

Enligt vår modell för kostnadsfördelning belastar förvaltningskostnader så långt som möjligt omgående rätt finansieringskälla eftersom kostnader ofta kan härledas direkt till en specifik pensionsprodukt via till exempel tidredovisning. På detta sätt fördelas därmed ca 60 procent av verksamhetens kostnader mot finansiering via förvaltningsanslaget, AP-fonderna och premiepensionsfonderna. Den procentuella fördelning mot de olika finansieringskällorna som erhålls vid den direkta fördelningen

¹ För närvarande görs bedömningen att effekthemtagningen under prognosperioden uppgår till omkring 5 Mkr per år.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

används därefter för att fördela de resterande 40 procenten av kostnaderna. Detta för att kostnadsfördelningen totalt ska spegla vår verksamhet på bästa sätt.

Utfallet mot finansieringskällorna följs löpande och prognostiseras dessutom i arbetet med utgiftsprognoserna. Dessa förkalkyler som görs i samband med framtagande av utgiftsprognoser till 2015 visar inte på några större procentuella förändringar över tiden så länge verksamhetsinriktningen ligger fast.

De erfarenheter och kunskaper vi erhållit hittills gör att vi bedömer att den fördelningsprocent som används därför kan hållas konstant under budgetåret och behöver bara ändras vid relativt stora förändringar i kostnadsutfall eller verksamhetsinriktning. Nytt fastställande av fördelningsprocent mellan finansieringskällorna görs inför kommande budgetår och baseras då på förkalkyl utifrån beslutad internbudget.

När kostnadsfördelningsmodellen applicerats på aktuell prognos för 2011 blir resultatet:

Fördelning i aktuell prognos för 2011		1 344 Mkr
Förvaltningsanslag	40 %	538
AP-fonderna	41 %	551
Premiepensionsfonderna	19 %	255

Sammantaget ger uppföljning, beräkningar och förkalkyler med hjälp av kostnadsfördelningsmodellen, att fördelningen 40 procent förvaltningsanslag, 41 procent AP-fonderna och 19 procent premiepensionsfonderna tills vidare används som fördelningsgrund under hela prognosperioden till och med 2015.

Räntekontokredit enligt 21 § budgetlagen

Pensionsmyndighetens räntekontokredit är avsedd för såväl skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet som kreditutrymme för förvaltningskostnader som innefattar tre finansieringskällor. Räntekontokrediten för Pensionsmyndigheten täcker därmed fyra delar. Förvaltningskostnader som finansieras via premiepensionssystemet ökar belastningen av den ackumulerade räntekontokrediten med drygt 20 miljoner kronor månatligen fram till den månad då det faktiska avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton. 2011 gjordes avgiftsuttaget den 8-9 april.

Krediterna för administrationskostnader finansierade via anslag och AP-fondsmedel används endast vid behov.

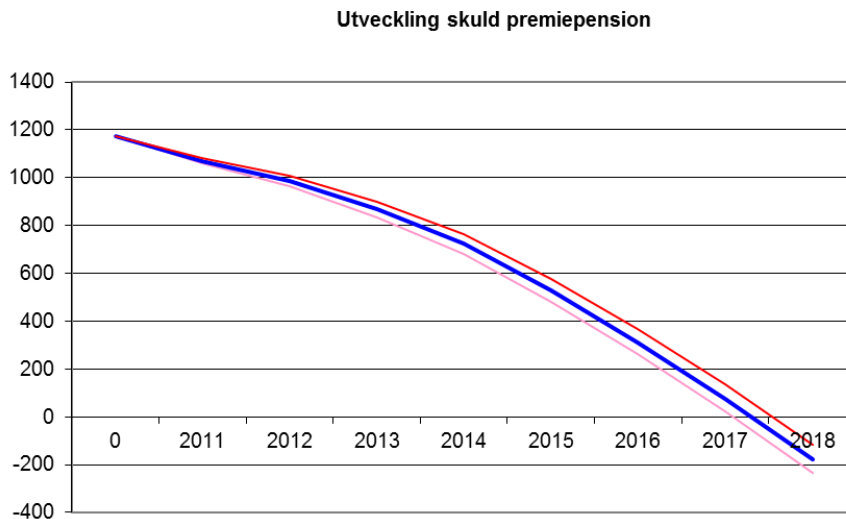
Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Tabell 2:1.8 - Skuldprognos avseende uppbyggnaden av premiepensionssystemet. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

År	2011	2012	2013	2014	2015
Belopp tkr	1 082 157	1 008 077	898 125	763 213	577 262

2011-07-28

Följande diagram visar en prognos över skuldens utveckling fram till år 2018 då den ska vara helt återbetald.

De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek (1,95 %, 2,95 % resp. 3,95 %) för det lån som finns hos Riksgälden. Nuvarande ränta är 2,95 %.

Analys

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar kostnader och amorteringar. Storleken på de årliga amorteringarna är främst beroende på värdet på pensionsspararnas tillgångar. Diagrammet ovan visar att skulden är återbetald 2018 med angivna förutsättningar.

Särskild kredit enligt 23 § budgetlagen

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Bedömningen är att krediten ska ligga kvar på tidigare års nivå, det vill säga 9 000 miljoner kronor.

Analys

Under 2010 har krediten som mest utnyttjats under en enskild dag med ca 5 683 miljoner kronor (2011-04-18).

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas genomsnittliga behållning och i vilka fonder som handel sker. Behovet av kreditram har successivt ökat de senaste åren. Orsaken till detta är i första hand de så kallade förvaltningsföretag som kommit in på marknaden och vuxit i omfattning. Dessa förvaltningsföretag genomför ett stort antal fondbyten för pensionssparares räkning vid ett och samma tillfälle vilket medför stora belastningar på krediten.

2011-07-28

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

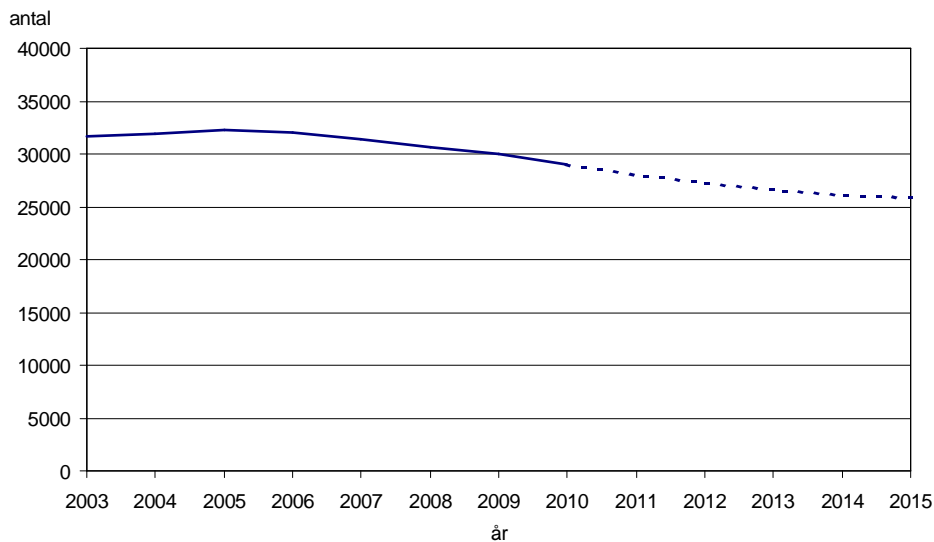
2011	2012	2013	2014	2015
923 400	913 100	896 300	895 000	900 700

Analys

För år 2011 beräknas utgifterna för barnpension bli knappt 796 miljoner kronor och utgifterna för efterlevandestöd till barn 128 miljoner kronor.

Antalet pensionstagare med barnpension eller efterlevandestöd beräknas minska sakta under prognosperioden eftersom antalet barn i tonåren beräknas minska. De flesta som har barnpension är över 12 år. Dessutom har antalet dödsfall hos vuxna i åldrarna 25–55 år minskat under de senaste åren. SCB har i sin befolkningsprognos en fortsatt minskning av dödsriskerna för dessa åldrar.

Antal pensionstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Medelbeloppet för barnpension påverkas av inkomstindex och prisbasbeloppet. Inkomstindex har ökat med 1,9 procent år 2011 vilket medför att en inkomstgrundad barnpension räknades upp med ungefär 0,3 procent i år. Medelbeloppet för barnpensioner beräknas dock minska 2011 vilket bland annat beror på att nybeviljade barnpensioner är lägre jämfört med barnpensioner som betalas ut enligt övergångsregler. För kommande år beräknas medelbeloppet öka nominellt. Medelbeloppet år 2011 beräknas bli 31 900 kronor och det beräknas öka till 33 600 kronor år 2015.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2011.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	922 700	914 400	894 400	891 900	893 200
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	-2 000	+800	+1 500	+5 800
Volym- och strukturförändringar	+700	+700	+1 100	+1 600	+1 700
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	923 400	913 100	896 300	895 000	900 700
Differens i 1000-tal kronor	+700	-1 300	+1 900	+3 100	+7 500
Differens i procent	+0,1	-0,1	+0,2	+0,3	+0,8

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för inkomstindex har sänkts för år 2012 men höjts för åren därefter jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2012–2014 men höjts för år 2015.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen har höjts något för antalet barnpensioner men sänkts något för antalet efterlevandestöd.

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	5 345 000 ¹	6 366 121	6 466 944	6 796 673	6 480 737
Preliminär avgift	5 255 054 ¹	–	–	–	–
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	89 946 ¹	417 992	312 177	476 172	–
Prognostiserad avgift för respektive år	5 702 444	5 948 129	6 154 767	6 320 501	6 480 737

¹ Fastställt av riksdag eller regering.

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnår rätt till personer med barn under 5 år (adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten för dem beräknas från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden vilket kan leda till att barnets ålder förskjuts till 10-års-åldern).

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår och ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0-4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Utfall för år 2009 visar att mer än 50 procent får sin barnår rätt beräknad enligt något av de två utfyllnadsalternativen och resten får ett inkomstbasbelopp enligt det tredje alternativet. På sikt antas att mindre än 50 procent kommer att få sin barnår rätt enligt utfyllnadsalternativen.

Anslaget för år 2011, 5 345 miljoner kronor är fastlagt av regering/riksdag. En eventuell avvikelse belastar anslaget tre år senare, år 2014, som ett regleringsbelopp. Prognosen visar, för detta år, på en kraftig avvikelse mellan prognostiserad och fastlagd preliminär avgift.

2011-07-28

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2011.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	6 382 021	6 480 296	6 823 313	6 490 432
Överföring till/från andra anslag	–	–	–	–
Ändrade makroekonomiska antaganden	-15 900	-13 352	-17 729	-9 695
Volym- och strukturförändringar	0	0	0	0
Ny regel	–	–	–	–
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	0	0	-8 911	0
Övrigt	–	–	–	–
Differens mot förslag i budgetpropositionen	–	–	–	–
Ny prognos	6 366 121	6 466 944	6 796 673	6 480 737
Differens i 1000-tal kronor	-15 900	-13 352	-26 640	-9 695
Differens i procent	-0,2	-0,2	-0,4	-0,1

Ändrade makroekonomiska antaganden

Anpassning till de något försämrade antagandena om löner har gjort att prognoserna minskat något.

Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare

Som en följd av ändrade utgiftsprognoser för år 2011 beräknas regleringsbeloppet också minska för år 2014.

2011-07-28

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Prognos. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Pensioner från AP-fonderna	219 652 000	235 928 000	251 602 000	264 911 000	277 812 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	2 563 000	2 641 000	2 778 000	2 846 000	2 909 000
Summa under utgiftstaket	222 215 000	238 569 000	254 380 000	267 757 000	280 721 000
Premiepensioner	2 027 000	2 840 000	3 710 000	4 959 000	6 273 000
Summa ålderspensionssystemet	224 242 000	241 409 000	258 090 000	272 716 000	286 994 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statsbudgeten. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna ökade med 3 miljarder kronor år 2010 och beräknas öka med knappt 0,1 miljarder kronor år 2011. Under åren 2012 – 2015 beräknas utgifterna öka med knappt 16 miljarder kronor per år i genomsnitt. Variationerna förklaras huvudsakligen av indexeringen av pensionerna, se avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Frånsett de variationer som orsakas av indexeringen ökar utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna. Utgiftsökningen beror på ett ökat antal ålderspensionärer, att en allt större andel av pensionärerna har inkomstgrundad ålderspension och att medelpensionen ökar eftersom nyttillkommande pensioner i genomsnitt är högre än pensionerna i beståndet.

Antalet med inkomstgrundad ålderspension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. I december 2010 var antalet med inkomstgrundad pension enligt denna definition 1 776 000. I december 2015 beräknas detta antal ha vuxit till 2 040 000. Antalet tilläggspensioner var 1 774 000 i december 2010, dvs. något färre än antalet med inkomstgrundad ålderspension. I december år 2015 beräknas antalet tilläggspensioner vara 2 031 000, dvs. knappt 10 000 färre än antalet med inkomstgrundad pension. De som fyller 61 år 2015 har inte rätt till någon tilläggspension.

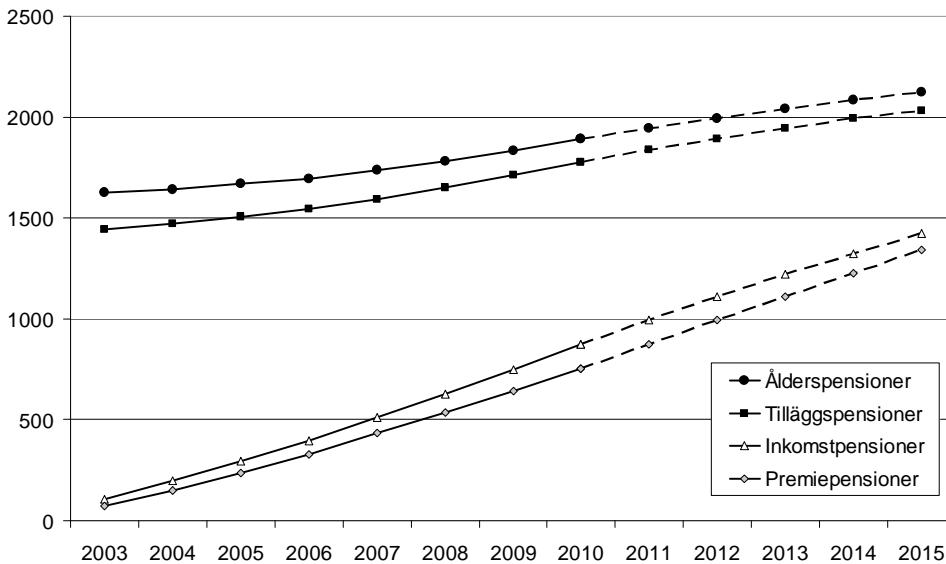
Antalet inkomstpensioner var 874 000 i december 2010 och beräknas bli 1 425 000 i december 2015. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

2011-07-28

Antalet premiepensioner är färre än antalet inkomstpensioner trots att ungefär 18 000 personer, de flesta under 65 år, endast har premiepension. Det finns fler än 100 000 pensionärer över 65 år med inkomstpension som ännu inte har tagit ut premiepension. I några fall har de inte heller rätt till premiepension. Under några månader hösten 2010 ökade antalet premiepensioner i något raskare takt än antalet inkomstpensioner vilket var en förändring jämfört med tidigare. Å andra sidan var ökningen i december 2010 av antalet premiepensioner lägre än tidigare år. Detta beror på ett minskat antal med *endast* premiepension jämfört med åren innan. Antalet premiepensioner var 755 000 i december 2010 och beräknas bli 1 343 000 i december 2015.

Diagrammet nedan visar hur antalet inkomstgrundade ålderspensioner har utvecklats sedan 2003 och hur antalet beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas antalet ålderspensioner totalt (inklusive personer med endast garantipension).

Antal ålderspensioner samt antal tilläggs- och inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal

En orsak till att antalet inkomstgrundade ålderspensioner har ökat är att antalet med tidigt uttag av ålderspension har ökat. År 2009 skedde dock en uppbromsning. Antalet och andelen 61-åringar med inkomstpension blev lägre 2009 jämfört med 2008. Andelen sjönk ytterligare något 2010. Antalet inkomstpensioner under 65 år ökade ändå eftersom antalet 63- och 64-åringar med inkomstpension ökade relativt kraftigt.

Den tabell som följer nedan visar hur andelen 61-åringar med inkomstpension har utvecklats och vilken bedömning som har gjorts för kommande år. Denna bedömning har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag.

Andel 61-åringar med inkomstpension, % (bas: antal 61-åringar i befolkningen)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011-2015
Kvinnor	2,6	3,1	3,8	4,4	5,8	6,3	5,7	5,6	5,3
Män	4,7	5,4	6,3	6,6	7,4	7,7	7,6	7,4	7,3

Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. Några exempel:

2011-07-28

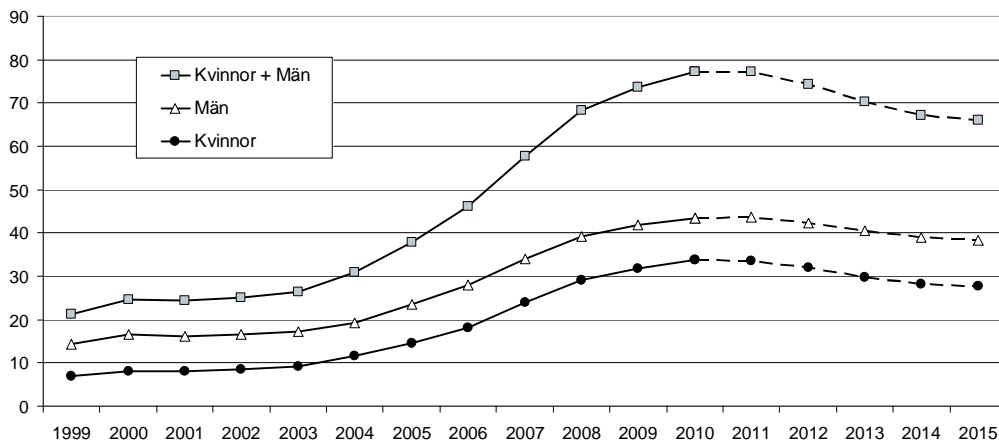
- En del väljer att sluta att förvärvsarbeta helt eller delvis före 65 års ålder. De väljer att i stället få sin försörjning från ålderspension, kanske i kombination med tjänstepension.
- En del tar ut sin ålderspension tidigt och placerar pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt samtidigt som de fortsätter att förvärvsarbeta.
- En del personer med sjukersättning kompletterar sjukersättningen med ålderspension.
- Personer som blir av med sin sjukpenning eller sjukersättning kan då välja att börja ta ut sin ålderspension.
- En annan grupp kan vara personer som är arbetslösa och inte har rätt till arbetslöshetsersättning och därför påbörjar sitt pensionsuttag tidigt.

Som framgår av tabellen ovan bedöms andelen 61-åringar med inkomstpension bli något lägre 2011 jämfört med 2010. För åren därefter har andelen antagits vara konstant. Dessa antaganden är dock mycket osäkra.

Pensioneringsbeteendet kan ha påverkats av till exempel den kraftiga konjunktur-nedgången 2008, den högre arbetslösheten, balanseringen och de därmed sänkta inkomstpensionerna samt vissa regeländringar inom skattelagstiftningen och sjukförsäkringen.

Det diagram som följer visar antal inkomstpensioner (före 2004 tilläggs-pensioner) som har betalats ut till pensionärer under 65 år sedan 1999 samt en prognos till 2015.

Antal personer i december med tidigt uttag av inkomstpension (före 2004 tilläggs-pension), 1 000-tal

Antalet personer som senarelägger pensionsuttaget till efter 65 år har också ökat relativt kraftigt de senaste åren. Detta antal förväntas fortsätta att öka något. Det är dock fortfarande färre personer som tar sent uttag än tidigt uttag av ålderspension. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp pensionsuttaget högst något eller några år. Därför har tidigt uttag större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppen för inkomstpension och premiepension beräknas öka kraftigt, vilket bland annat beror på den så kallade tjugondelsinfasningen av dessa förmåner. Tidigare års reallönetillväxt bidrar också till att varje tillkommande födelseårgång med ålders-

2011-07-28

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2010-434

pension beräknas ha en högre genomsnittlig pensionsbehållning än föregående. Medelbeloppet för inkomstpension påverkas också av indexering. Medelbeloppet för premiepension ökar beroende på att nya ålderspensionärer har kunnat arbeta in premiepensionsrätt under fler år än tidigare födelseårgångar. Medelbeloppet för premiepension påverkas även av börsutvecklingen med mera. Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med mellan 3 och 11 procent per år 2011 – 2015. Medelbeloppet för premiepension ökar med 15 – 24 procent per år enligt beräkningen.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas minska varje år trots indexuppräknningar de flesta åren. Tjugondelsinfasningen medför att varje ny födelseårgång med ålderspension får en allt lägre tilläggspension i genomsnitt. Medelbeloppet påverkas också av att beståndet ålderspensionärer förändras. De som avlider har ofta färre intjänande-år jämfört med dem som tillkommer vilket har en höjande effekt på medelbeloppet.

År 2011 beräknas 78,9 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, 20,2 procent av inkomstpension och 0,9 procent av premiepension. År 2015 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat till 64,6 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra 33,2 procent av utbetalningarna och premiepension 2,2 procent. Under hela prognosperioden kommer således tilläggspension att stå för merparten av utgifterna för inkomstgrundad ålderspension. Detta beror på att personer födda 1937 eller tidigare bara har rätt till denna förmån och att de som är födda något av åren 1938 – 1953 också har rätt till tilläggspension, dock i minskande omfattning.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2011.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Föregående prognosbelopp	224 291 000	242 082 000	258 900 000	273 199 000	287 518 000
Varav utgifter under utgiftstaket	222 249 000	239 188 000	255 018 000	268 088 000	280 932 000
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	-448 000	-227 000	+361 000	+745 000
Volym- och strukturförändringar	-3 000	-147 000	-377 000	-656 000	-907 000
Ny regel	-	-	-	-	-
Förändring av överföringar till EG	-10 000	-6 000	-7 000	-6 000	-6 000
Förändring av administrationskostnader	-21 000	-18 000	-27 000	-30 000	-43 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	222 215 000	238 569 000	254 380 000	267 757 000	280 721 000
Förändrad prognos för premiepensioner	-15 000	-54 000	-172 000	-152 000	-313 000
Ny prognos	224 242 000	241 409 000	258 090 000	272 716 000	286 994 000
Differens i 1000-tal kronor	-49 000	-673 000	-810 000	-483 000	-524 000
Differens i procent	-0,0	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Inkomstpension och tilläggspension påverkas främst av inkomstindex. Om balanseringen är aktiverad påverkas dessa pensioner av balansindex i stället för inkomstindex. Tilläggspension påverkas även av prisbasbeloppet.

2011-07-28

Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balansindex sänkts för åren 2012 och 2013 men höjts för åren 2014 och 2015. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för 2012 – 2014 men höjts för år 2015.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet ålderspensionärer med inkomstpension och tilläggspension har höjts något för alla prognosår. Däremot har medelbeloppet för inkomstpension sänkts bortsett från förändringar som orsakas av ändrad indexering.

Förändring för överföringar till EG

Överföringarna till EG:s tjänstepensionssystem blev mycket låga år 2010 och har även varit låga under första halvåret 2011. Prognosen för EG-överföringar har sänkts.

Förändring för administrationskostnader

Prognosen för AP-fondernas administrationskostnader har sänkts, främst vad gäller provisionskostnader och prestationsbaserade avgifter.

Förändrad prognos för premiepensioner

Prognosen för antalet premiepensioner har höjts något medan prognosen för medelbeloppet har sänkts.